

POVAHOVÝ TEST

1 Povahový test se provádí za účelem zhodnocení povahy holandského ovčáka, přičemž největší důraz je zde kladen na vyrovnané, nekonfliktní chování dobře socializovaného psa. Ideálním psem je zde chápán takový pes, jehož povaha je vyrovnaná, správně sebevědomá, pes, který má neutrální nebo přátelský vztah k lidem i zvířatům a má dobrou vazbu na svého majitele (psovoda). Jedině pes, který s rozvahou a klidem přijímá změny situací a nepřírozené vjemy, pes, který dobře zná různé lidské chování i činnosti, může být příjemným společníkem a v případě ohrožení platným ochráncem svého psovoda.

2 Hodnocení povahového testu provádí nejméně tříčlenná výborem určená komise, složená z poradce chovu, člena klubu KCHBO pověřeného hodnocením povah a další osoby, která nemusí být členem KCHMPP, stačí pověření určeným zástupcem klubu. Doporučuje se, aby tento člen pro posuzování povah měl zkušenosti a znalosti povah holandských ovčáků. Každý člen komise během povahového testu zaznamenává výsledky jednotlivých cviků samostatně. Na konci povahového testu je provedeno vyhodnocení, výsledné bodové ohodnocení je vypočítáno průměrem ze známek zaznamenaných členy komise.

3 Podmínky účasti na povahovém testu

- čistokrevnost ověřená průkazem původu vydaným plemennou knihou uznávanou FCI a ČMKU
- dosažený věk v den testu nejméně 12 měsíců pro psy i feny (horní věková hranice není omezena)
- čitelné tetovací číslo nebo označení mikročipem (norma EU) pro kontrolu totožnosti
- splnění veterinárních podmínek dle požadavků pořadatele povahového testu
- neúspěšné absolvování PT může psod se psem opakovat.

Povahového testu se mohou účastnit i psi a feny, kteří již splnili podmínky chovnosti a povahový test používaný v minulosti. Rovněž se ho mohou účastnit zahraniční psi i feny, za dodržení výše uvedených podmínek.

Majitel psa / feny nese veškerou odpovědnost za škody způsobené jeho psem na osobách i věcech. Jako psod musí být proto pojištěn pro případ těchto následků.

4 Pomůcky psovoda:

Pes je vybaven obyčejným vodítkem (cca 1-1,5 m dlouhým), obyčejným koženým nebo hladkým kovovým obojkem, který nesmí být nastaven na stahování. Psod potřebuje rovněž jakýkoliv předmět, který bude pes aportovat (hračka psa, míček, pešek, činka, atd.) Tento předmět smí být použit pouze u cviku „vlohy k aportování“. Žádné jiné pomocné předměty nejsou povoleny.

5 Průběh povahového testu:

Pes musí být v průběhu celého testu ovladatelný. Jakékoliv bezdůvodné napadení osoby nebo vlastního psovoda nebo psů se trestá okamžitým vyloučením z testu. Jakékoliv hrubé chování psovoda vůči psu se také trestá okamžitým vyloučením z testu. Psod nastupuje na povahový test se psem upoutaným na vodítku. U každého psa je zkontrolováno tetování nebo číslo mikročipu. Pořadí cviků se řídí rozhodnutím vedoucího akce, obrana je obvykle zařazena až na konec. Při provádění všech cviků nesmí být použité žádné pomocné předměty, s výjimkou pomůcek uvedených v prováděcím ustanovení. Psod rovněž nesmí ovlivňovat psa podáváním pamlsků v průběhu cviků. Komise a pomocníci se nesmí vůči psu chovat vyzývavě nebo nepřírozně. Nemělo by docházet k fyzickému kontaktu psa s rušivými vlivy (pokud se tak nedopatřením stane, má psod právo na opakování cviku). Psod má právo na ústní hodnocení od vedoucího hodnotící komise hned po výkonu.

Pokud pes v průběhu akce při posuzování povahy či exteriéru projeví přílišnou bázlivost či agresivitu vůči členům či pomocníkům komise, nebo vůči vlastnímu psovodovi, pokud uteče a nedá se přivolat psovodem ani na třetí povel (oslovení před povelom je možné), nebo pokud je pes nepřírozeně apatický a vykazuje známky onemocnění nebo že je pod vlivem uklidňujících prostředků, je z akce vyloučen. Může se zúčastnit další akce.

POVINNÉ CVIKY:

1. Chování psa při měření max .10 bodů
2. Chování psa v kruhu max. 10 bodů
3. Odolnost proti střelbě max. 20 bodů
4. Průchod skupinkou osob a kontakt s cizí osobou max. 15 bodů
5. Rušivé vlivy ve skupince osob max. 15 bodů
6. Setkání s cizí osobou max. 10 bodů
7. Přivolání psa do skupiny osob max. 10 bodů
8. Vlohy pro aportování max. 10 bodů

NEPOVINNÉ CVIKY:

- Obrana: Obrana psovoda, protiútok na 30 metrů.
- Netradiční aport.

Tyto cviky jsou nepovinné. Jejich provedení se zapisuje do formuláře o povahovém testu.

6 Hodnocení povahového testu. Jednotlivé cviky se bodují podle Prováděcího ustanovení. Hodnotící komise má právo použít bodování po celých bodech, pokud je projev psa někde mezi uvedenými projevy v prováděcím ustanovení. Minimální počet potřebných bodů pro splnění povahového testu není stanoven. Bodování jednotlivých cviků je zapisováno do speciálního formuláře. Formulář musí být opatřen podpisem členů hodnotící komise. Originál formuláře obdrží příslušný poradce chovu, kopii majitel psa/ feny. Výsledek povahového testu bude zapsán do průkazu původu psa/feny.

7 Výsledek povahového testu se zapisuje do průkazu původu potomků psa/feny se zkratkou **PT** (**povahový test**) a číslem dosažených bodů, např. **PT89** (povahový test splněn se ziskem 89 bodů). Splnění nepovinné části "obrana" se zapisuje **O 1-4 + P/N** (obrana známka 1 až 4 + pouští/nepouští) a splnění nepovinné části "netradiční aport" se zapisuje zkratkou **A** za výsledek povahového testu – tedy například **PT89/O1,1,P/A**.

Poplatek za provedení povahového testu stanovuje rozšířený výbor KCHMPP.

8. Prováděcí ustanovení:

Zvukový a posuňkový povel je povolen pouze při zahájení cviku. Není-li uvedeno jinak, je další ovlivňování psa během cviku nepřipustné. Psovod bude penalizován ztrátou bodů za používání nepovolených povelů jak zvukových, tak posuňkových, vyjma cviku č. 7 přivolání psa do skupinky osob a č. 8. vloha pro aport. Do dalšího nepřipustného ovlivňování jsou zahrnuty i ruce v kapsách, případně šustění sáčků v kapse apod. Nakonec napíše komise celkové hodnocení psa při PT.

POVINNÉ CVIKY:

1. Chování psa při měření max.10 bodů

Pes stojí na pevné (např. dřevěné) desce, pověřená osoba měří výšku a délku psa. Psovod drží psa buďto pouze za vodítko či obojek nebo může přidržovat přímo psa. Pes musí vstoupit na podložku sám a klidně a bez problémů se nechat dostatečně objektivně změřit. Pokud je pes nervózní, ale ještě zvladatelný, je umožněn ještě jeden pokus na měření. Pokud se ani na druhý pokus nenechá změřit (nervozita, strach, agresivita), je ukončena část povahového testu (případně anulovány body z již absolvovaného PT) a pes je z PT vyloučen.

- pes bez problémů vstoupí na desku, nechá se změřit na první pokus, osobě, která provádí měření, se chová přátelsky či lhostejně 10 bodů

– pes se nechá změřit, je lehce nervózní, flegmatický, dotyky jsou mu nepříjemné 5-9 bodů

– pes se nechá (byť na druhý pokus) změřit, ale musí být psovodem přesvědčován ke vstoupení na desku, je nervózní, flegmatický, dotyky jsou mu nepříjemné, ocas má celou dobu silně vtažen pod břicho 1-4 body

– pes se nenechá změřit ani na druhý pokus, projevuje agresivitu či bážlivost nebo pro holandského ovčáka nepřiměřenou apatii - z PT vyloučen 0 bodů

2. Chování psa v kruhu max.10 bodů

Posuzuje se celkové chování psa po celou dobu posuzování exteriéru, při kontrole identifikace (tetování nebo čísla mikročipu), skusu, chrupu, délky ocasu, u psů varlat; rozhodčí (případně člen komise) může taktéž hmatem zkontrolovat stavbu těla a srst.

- pes se chová po celou dobu posuzování klidně a ovladatelně, nechá se bez problémů prohlédnout 10 bodů

- pes je lehce nervózní, flegmatický, dotyky jsou mu nepříjemné, případně je neukázněný 5-9 bodů

- pes je nervózní, flegmatický, dotyky jsou mu nepříjemné, ocas trvale vtahuje bod břicho 1-4 body

- pes projevuje bážlivost či agresivitu, pes projevuje pro holandského ovčáka nepřiměřenou apatii - z PT vyloučen 0 bodů

3. Odolnost při střelbě max. 20 bodů

Psovod upoutá psa na vodítko 10 m dlouhé (zajišťuje pořadatel), které musí být volné (psovod nedrží konec vodítka), psovod stojí u psa. Ze vzdálenosti 25 m při ráži zbraně 6mm nebo 50m při ráži zbraně 9mm padnou dva výstřely (po 5-ti vteřinách). Pokud není komise přesvědčena, z důvodu nejasného chování psa, může střelbu opakovat. Pes by měl být vůči výstřelům lhostejný.

- pes je vůči střelbě klidný, lhostejný, střelby si nevšímá 20 bodů

- pes se lekne, pomaleji se vyrovnává 15-19 bodů

- pes projevuje aktivní obrannou reakci 10-14 bodů

- pes je nervózní, vykazuje pasivní obrannou reakci 1-9 bodů

- pes je bážlivý, nedá se uklidnit, pes je pro HO nepřiměřeně apatický 0 bodů

4. Průchod skupinkou osob a kontakt s cizí osobou max. 15 bodů

a) průchod skupinkou (max. 5 bodů)

Pes upoutaný na prověšeném vodítku cca 1 m dlouhém se s psovodem volně pohybuje ve skupince osob. Pes nesmí být psovodem nikterak ovlivňován (nejsou povoleny žádné povely).

- pes je vyrovnaný, sociální, sebevědomý, kontaktní nebo neutrální, nebojácný 5 bodů

- pes je lehce nervózní, ale přesto dobře zvladatelný, pes je flegmatický 4 body

- pes je silně nervózní, málo sebevědomý 2-3 body

- pes odmítá vstup do skupinky, vtahuje ocas, bezdůvodně napadá, pes je nadměru apatický, nikoho a ničeho se nešmírá, nereaguje ani na svého psovoda, vnímá pouze vodítko 0 - 1 bod

b) Kontakt s cizí osobou (max. 10 bodů)

Jeden člen skupinky naváže přátelský kontakt se psovodem, podá mu ruku a poté naváže kontakt se psem. Psa pohladí, případně zkontroluje jeho identifikaci.

- pes je vyrovnaný, sociální, sebevědomý, kontaktní nebo neutrální, nebojácný 10 bodů

- pes je lehce nervózní, flegmatický, dotyky mu jsou nepříjemné 7 – 9 bodů

- pes je silně nervózní, málo sebevědomý 3 – 6 bodů

- pes před kontaktem utíká, nedá se pohladit, je agresivní, nebo je nepřiměřeně apatický 0 – 2 body

5. Rušivé vlivy ve skupince osob max. 15 bodů

Tento cvik plynule navazuje na provádění cviku č.4. Po kontaktu s cizí osobou se psovod se psem na prověšeném vodítku dále pohybuje ve skupince osob. Během této doby vytvářejí osoby ve skupince různé rušivé vlivy. Každý pes je konfrontován se třemi rušivými vlivy, přičemž alespoň jeden z nich musí být z kategorie optických rušivých vlivů. Konkrétní rušivé vlivy se vylosují vždy před akcí a jsou pro všechny účastníky stejné. Jako rušivý vliv se může použít například: upuštěná lahev nebo kanystř plný kamínků, řehtačka, houkačka, vysavač, fén, sekačka, motor, cyklista, osoba tlačící dětský kočárek, osoba jedoucí na invalidním vozíku, osoba táhnoucí pojízdnou dětskou hračku, cizí pes (s neutrálním chováním), atd. Z kategorie optických rušivých vlivů zejména osoba roztahující deštník, vlající svazek igelitových pásů, ve větru se pohybující nafukovací hračka, apod.

Reakce na každý rušivý vliv se hodnotí max.5-ti body (tedy v součtu max.15 bodů)

- pes je vyrovnaný, sebevědomý, nebojácný, v případě úleku se do tří vteřin snaží rušivý vliv sebevědomě ověřit 5 bodů

- pes se lekne, pomaleji se vyrovnává, ale přesto má snahu si rušivý vliv ověřit, pes je flegmatický 4 body

- pes je nervózní, psovod jej musí přesvědčovat, aby se vrátil na místo, kde byl vyrušen 3 body

- pes se bojí, utíká, nedá se uklidnit, nechce se vrátit na místo, kde byl vyrušen, pes se chová bezdůvodně agresivně, pes je nepřiměřeně apatický 0 – 2 body

- Pokud si pes kdykoliv v průběhu hodnoceného cviku začne hrát s vodítkem (zakousne se do něj, překusuje ho, popotahuje apod.), bude toto chování označeno za nežádoucí a musí celý cvik číslo 5 opakovat se ztrátou 1 bodu u každého rušivého vlivu, kde došlo k nežádoucímu chování psa.

6. Setkání s cizí osobou max .10 bodů

Psovod se psem prochází kolem překážky (případně jiného úkrytu, nesmí to být ale zástěna používaná během obran) za kterou je ukrytá osoba. V momentě průchodu se osoba narovná za překážkou a zůstane klidně stát. Psovod ujde se psem ještě několik kroků a provede obrat a dojde zpět na úroveň překážky a tam se zastaví. Osoba vyjde zpoza překážky a pozdraví se s psovodem (nedochází ke kontaktu se psem). V případě nutnosti (agresivní reakce psa, pes se nechce vrátit zpět na místo setkání s osobou, apod.) může psovod použít na uklidnění nebo podpoření psa povely dle svého uvážení. Tyto povely však nikdy nesmí být použity před setkáním s osobou a nebo před přirozenou reakcí psa.

- pes je klidný, vyrovnaný, bez problémů se vrací s psovodem k osobě 10 bodů

- pes je mírně nervózní, výrazněji se lekne, ale je stále ovladatelný a vrátí se s psovodem k osobě 8 - 9 bodů

- pes je ostražitý, lekávy, potřebuje delší čas na vyrovnání se se situací, k osobě se sice vrátí, ale chová se nedůvěřivě; pes je flegmatický 6-7 bodů

- pes je nervózní, lekávy, těžce se vyrovnává se situací, psovod jej musí přesvědčovat, aby se k překážce vrátil, k cizí osobě se chová nedůvěřivě, bázlivě, nebo s náznaky agrese 4-5 bodů

- pes je silně nervózní, nechce se nechat uklidnit, brání se návratu k osobě, chová se bázlivě; pes je nepřiměřeně apatický, vůbec nevnímá situaci, nevšímá si podnětů ani cizí osoby 1-3 body

- pes je agresivní, přehnaně bázlivý, snaží se aktivně utéct, není možné jej přimět k návratu k osobě, případně napadá ukrytou osobu nebo svého psovoda 0 bodů

7. Přivolání psa do skupiny osob max. 10 bodů

Psovod předá psa pomocníkovi (pomocník dle výběru psovoda) nebo psa odloží minimálně 10 metrů od skupinky osob. Poté psovod odchází a postaví se do pomyslného čtverce tvořeného nejméně 4 pomocníky. Pomocníci stojí přibližně 2 kroky od sebe. Na pokyn komise psovod přivolá psa k sobě (pomocník jej vypustí). Pes rychle přiběhne k psovodovi, aniž by se bál projít mezi pomocníky, nebo je napadal. Psovod může na přivolání použít libovolný povel a před povelom použít oslovení psa, pes u psovoda může zaujmout jakoukoliv pozici.

- pes po zavolání okamžitě a radostně přibíhá nejkratší cestou k psovodovi, cizí osoby ignoruje nebo se k nim chová přátelsky 10 bodů

- pes jde pomalu, váhavě, rozhlíží se po osobách, je lehce nervózní 7 – 9 bodů

- pes jde pomalu a váhavě, je nervózní, skupinku se snaží obíhat nebo jej musí psovod podpořit druhým povelom 4 – 6 bodů

- pes je velmi váhavý, nervózní, psovod jej musí povzbuzovat, aby přišel, obíhá skupinku, je nepřiměřeně apatický 1-3 body

- psa není možné přivolat ani na třetí povel 0 bodů

8. Vlohy pro aportování max. 10 bodů

Cílem tohoto cviku je odhalit přirozené aportovací vlohy. Pro aportování smí být použit jakýkoliv předmět nebo hračka psovoda. Pes může být na volno nebo na vodítku. Psovod si se psem hraje, motivuje ho na předmět. Předmět odhodí na libovolnou vzdálenost a pustí psa. Hodnotí se chuť a zájem o hru s psovodem, nikoliv naučenost aportovat či nucený aport.

- pes má velký zájem, je aktivní, rychle běží pro předmět a dravě ho zvedá 10 bodů

- pes má zájem o hru, běží pro předmět, pomaleji ho zvedá 5 – 9 bodů

- pes má menší zájem o hru, pro předmět běží pomaleji, pomalu ho zvedá, pouští, ztrácí o něj zájem 1 – 4 body

- pes neprojevuje žádný zájem o hru ani o předmět 0 bodů

Nepovinné cviky

1. Obrana

Obrana psovoda

Zkouška je informativní a její výsledek neovlivňuje zařazení jedince do chovu.

Vybavení pomocníka: figurantský oblek, ochranný rukáv pro mladé psy, měkký kožený obušek

Výstroj psa: hladký obojek řetízkový nebo kožený (není připnut na stahování), krátké vodítko

Provádění: formou přepadu z úkrytu

- psovod postupuje ze vzdálenosti 30 kroků se psem u nohy směrem k úkrytu pomocníka. Pes je veden volně u nohy nebo na krátkém vodítku, případně může být držen za obojek

- ve vzdálenosti 10 kroků před úkrytem provede pomocník na pokyn člena komise přepad, při kterém se snaží výhrůžnými náprahy obuškem a křikem psa zahnat. V téže okamžiku psovod vypustí psa k zákroku a sám se zastaví (pokud psa drží na vodítku, vypouští jej i s vodítkem). Po celou dobu přepadu může psovod psa povzbuzovat z místa vyslání

- pes by se měl okamžitě, aktivně bránit a bez váhání provést zákrok zákusem do ochranného rukávu

- po zákusu vede pomocník se psem boj s náprahy obuškem směrem od psovoda

- na pokyn člena komise se zastaví čelem k psovodovi. Pes by měl sám nebo na povel psovoda pustit a střežit. Psovod stojí na místě vyslání psa. Ke psu jde na pokyn člena komise a připoutá jej na vodítko

Hodnocení zákroku:

1– pes provede zákrok přesvědčivě, sebevědomě bez známky nejistoty

2– pes provede zákrok s menším zaváháním, ale spolehlivě, případně je citlivější vůči náprahám obuškem, nepustí a nenechá se vytlačit

3– pes provede zákrok váhavě, nejistě, při náprazích obuškem pouští, ale opět provádí zákus, nenechá se však vytlačit, blokuje

4– pes je nejistý, bázlivý a po případném zákusu pustí, ale znovu se již nezakousne, nechá se vytlačit

Protiútok na 30 kroků

Psovod drží psa pevně za obojek nebo jej nechá sedět volně u nohy, pomocník odbíhá na vzdálenost cca 30 kroků od psa. V okamžiku, kdy se otočí a začíná útočit na psa dává psovod povel k zadržení pomocníka. Pes má okamžitě zakročit aktivní obrannou reakcí (pevným, jistým zákusem do rukávu). Po zákusu a po krátkém boji se psem, bez úderů, pomocník na pokyn člena komise útok přeruší. Pes má pomocníka sám nebo na povel pustit a dál střežit.

Hodnocení zákroku:

1– pes provede zákrok přesvědčivě, sebevědomě bez známky nejistoty

2– pes provede zákrok s menším zaváháním, ale spolehlivě, případně je citlivější vůči náprahům obuškem, nepustí a nenechá se vytlačit

3– pes provede zákrok váhavě, nejistě, při náprazích obuškem pouští, ale opět provádí zákus, nenechá se však vytlačit, blokuje

4– pes je nejistý, bázlivý a po případném zákusu pustí, ale znovu se již nezakousne, nechá se vytlačit

3. Hodnocení ovladatelnosti

P - pouští (maximálně 3 povely psovoda)

N - nepouští ani na třetí povel psovoda

2. Netradiční aport

Netradiční předměty zajišťuje komise, jedná se o netradiční předměty, které neohrožují zdraví psa. Tyto předměty nesmí být běžně používány k motivaci a hrám. Pes musí na povel aportovat nejméně dva ze tří předložených předmětů. Psovod může psa povzbuzovat a motivovat. Nevyžaduje se předsednutí s aportem ani vyběhnutí na povel, pes však musí přinést předmět do vzdálenosti maximálně 1 metr od psovoda. Časový limit 3 minuty.